

Latweefchu Awises.

Mr. 8.

Zettortdeenâ 20. Webruari.

1858.

Awischu - sinna.

No Jelgawaš. Kursemmes zeen. Gubernatera Kungš us Pehterburgu aizinahts ar Ministeru Kungš gem farunnatees. Pa tam jaunais Bihsze Gubernaters v. Kube isdarris Gubernatera darbus. — Senn jau par to runnajušchi dselses-zellu taisiht no Rihgāš us Jelgawu. Nu tā rahdahs ka buhschoht gan, jo jaw pahrluhkojušchi tahs weetas, kur schis zelsch ees un kur warrehs taisiht to bahnopu, tas irr tas leelu leelais nams, kur ka pee dilischanses-kantora falaffahs un rattōs eefahp woi, atskrehjušchi pa dselses-zellu islahp, wiffi brauzeji, un kur arri wiffa weddama prezze rattōs tohp eepakkata jeb atwesta prezze tohp ispakkata.

No Rihgāš. Merza mehnesi Rihgā fanahks tee beedri, kas to dselses zellu no Dinburgas us Rihgu leel taisiht. Tahs Akzies jeb schi dselses-zella naudas-grahmatas kas ifgaddus 5 rubelus prazentus no simts dohs, par 125 f. rubl. Londonē un Rihgā tohp isdohtas, un eefahkoht tiklai 7 rubl. 81¼ kap. us to ja-eemakfa. Us tahm Londones naudas-grahmatahm sehgelis un tee wahrdi: B. B. Blych. John Fleming. C. Hill., us tahm Rihgāš naudas-grahmatahm sehgelis un tee wahrdi: B. Stoewer. A. Hill. T. Kenny.

No Widsemmes. 7tā Dezembera nakti no Iffschilles pagasta lahdes laupitaji isfaggušchi 910 rubl. 2½ kap. 10tā Dezemberi laupitaji no Dikkeles pagasta lahdes 1570 rubl. 60½ kap. naudas un naudas-grahmatu isfaggušchi. 18tā Nowemberi Bernawas aprinki no Jan-Penneres pagasta lahdes 135 rubl. 30 kap. islaupijušchi. 9tā Dezemberi waklara Witkopas muischā, Trihtas firspehle, par brihnum drohschi bij isfagti 10 tuhft. rubl. Widsemmes naudas papihru, 6 simts rubl. papihra naudas un selta pulstennis ar

selta lehdi. Kungš isfohlija 500 rubl. tam, kas saglu eerahda. Nu to irr peedsinnušchi, jo atraddušchi meschā to naudas lahdi ar tahm 10 tuhft. rubl. naudas grahmatu. Tee 600 rubl. bij isnemti. Bet nu us Kunga fullaini sihmedami fahkušchi melleht pa muischu un atraddušchi to naudu appakfch junta spahri. 70 rubelus jaw bij istehreis. Blehnu meisteris nu zeetumā.

No Konstantinopoles. Schi fildā weetā schogadd tā falst, ka 40 zilw. us eelahm nofallušchi; arri wilki no kalneem nahkušchi pilfatā un fahdus 40 zilwekus preekfchpilsatā effoht faplehfušchi.

No Indiaš. Nu tur eet labbaki; jo Enlenderi dumpineekus fakauj un spaida mally mallās. Generals Ultrams Allumbooga, 3 juhdses no Luknowes, stahw ar 4 tuhft. saldateem un 3 reises fakahwis fahdus 30 tuhft. dumpineekus, kas winnu aplenze. Pa tam Generals Kambells ar 10 tuhft. Enlendereem un 10 tuhft. Gorkas saldateem (Indijeru tauta, kas Enlendereem irr draugi) eet Ultramam paligā. Dehlijā pakahrušchi 2 Indijeru waldineekus un Gorgonē pakahrušchi 55, starp scheem 35 no Kehnina raddeem. Zittā pilfatā pakahrušchi 150 dumpineekus! Ak tawu breefmu! Lai Deewš dohd ahtri dumpi beigt.

No Kantones raksta, ka Enlenderi to General-Gubernateru Jeh un weenu Generali dsihwi effoht fanehmufchi. Enlenderi un Sprantschi preekfch Kantones krepostus un Gubernatera pilli bombardirejušchi un eededsinajušchi pilfatu, tā ka leeliski dedfis! Tad ohtra deenā ar sturmi panehmufchi to pilfatu. Kineseri mas fo prettim turrejušchees. 2 teizami Enlenderu wirtsneeki pagallam, weens nofchauts, ohtru Kineseri effoht fahkrušchi un ar gruhtu nahwi nokahrušchi. Enlenderi bij laidufchi

grahmatu Gubernateram, lai ar labbu padohdahs, bet schis ne. Tad Gulenderi islaidufchi grahmatas, kas Kantoneescheem teikufschas, lai isbehgoht no pilfata. Tad nu arri pulks kauschu ar sawahm leetahm isbehgufchi pee laika. Ir tahs 80 tuhft. laiwinas Kantones uppè, us kurreahm dauds simts tuhft. zilw. mahjo, wiffas bij aisbehgufschas! Til weegli scho leelo pilfatu dabbujufchi! S—j.

Zauna sima.

No Aisputtes. Nowemberi wedde Seekfahtes laudis brandwihnu us Leischeem. Ne tahku no Gramsdes basnizkunga muischas no kahda kalnina brauzoht, puisim kahdam ratti schlihi fahf eet. Puisis lezz no ratteem ahra un gribb rattus satur-reht lai tee ne apkriht; bet kur nu gruhtus rattus, kurreos leela pilna wahte eefschâ, noturrehs?! Ratti fahf fliddeht un arri apkriht un pilna brandwihna wahte tam wirsâ, no kam puisis neschehligi fashlafstihis tappis. Wehl gan pee Gramsdes daktera, kur tas ahrteschanaï bij pamestis, pahri deenu dshwoja, tad islaida garru. Effoht gohdigs, pahrtizis puisis bijis, ko raddi un draugi dikti noschelojufchi. Mahzees atkal mihtais lassitajs, kad tu zekâ dohdees, tad pecluhds Deewu, lai tewi no nelaimes un ahtras nahwes pasarga; bet effi arri pats apdohmigs un ne usnemmees isdarriht, kas tawâ spehka ne stahw! G. F. S.

No kahds Latweeschu matrohjis peedshwojis.

(Skattees Nr. 7).

Pawaffars bija atnahjis, kuggitis bija gattaws, Kreewi nu dohmaja braukt prohjam, ja ne wiffi us reisi, tatschu pa dalku, gribbeja aissneegt Amuras-grihwu un tehwu-semmes rohbeschus. Gaddijahs par laimi labbaka pahrzelschanahs. Atbrauze kuggis no Amerikas, ne karra-kuggis ar saldатеem, bet mantas-kuggis ar prezzehm. Seemel-Amerikas eedshwotaji leeli kaupmanni un gudrineeki, kur kahdu pelnu warr sagrahbt, arri labbi draugi Kreeweem, un pehz sawas leelas andeles Gulenderu karrâ itt nemaj ne bija jaukufsches. Tamdeht nu gan arri nebij brihw weenam woi ohtram palihgâ

nahkt, jo sinnams, tad ohtram bij jadufmojahs. Bet schè tee Amerikanceri, schehlodami Kreevus tahdâ klapatâ, apfohljahs par maksu tohs nowest us Amuras-grihwu un zerreja, ka Gulenderi muhscham ne dabbuhs sinnaht. Putjatins falihka, pats un diwisimts no saweem laudim eekahpa Amerikaneru mantas-kuggi, labbas deenas un dauds simts pateizibas Japanereem atdewis, un laide prohjam. Leela pufse wehl palikkahs, diwisimts un septiundesmit matroschi, un gaidija, lai tas mantas-kuggis nahkt ohtru reisi pahwest. Zaunais Kreewu kuggitis palikka Japaneru Keisera rohtas par pateizibas dahwanu un draudibas sihmi. Muhsu brahlis Zehkabs Gutmannis Putjatinaï bija lihds. Brauzeens isdewahs. Gulenderu karra kuggi gan lenzeja tur apkahrt Kreevus mekledami, bet ne warreja useet. Deews dewe miglainas deenas un Putjatins wehl isbehdse eenaidneeku naggeem un eeskrehja Amuras uppè. Amerikanceri dewahs atpakkat us Sagu panemt tohs zittus Kreevus un pahrzelt. Bet nu gahja flitti. Gulenderi bija wiinu zekus nomannijufchi, wakteja jo stipri un riktigi nokehre wiffu mantas-kuggi ar teem 270 Kreeweem. Tohs aiswedde us Gulanti zeetumâ un kad ar Kreeweem meeru faderreja, pahrlaide us mahjahm.

Tas notikkahs pawaffari, 1855tâ gaddâ. No ta laika fastahweja Zehkabs Gutmannis Amuras-semme wesselu gaddu un kahdus tschetrus mehneschus gandrihi lihds ruddenim 1856. Par to starpu Kreewi isluhkoja Amuras uppi un Amuras semmi un tohs krepostus pazehla, par kurreem es no eefahkuma esmu stahstijis.

Woi gribbi wehl sinnaht, lassitajs mihtais, ka Zehkabs us mahjahm pahrnahjis? 1856tâ gaddâ ap Behrtmijeem no Amuras semmes atstahje. Labbiba bija ar struhgahm no Irkuzkas, no Nertschinskas atwesta, to eekrahwe leelâ Kreewu kuggi un aiswedde us Kamtschatku, beidsamâ Sibirias rihta gallâ, teem nabbaga laudim par pahrtielschanu, kas tur leelâ, niknâ seemâ baddu zeesch. Nabbaga semme, nekahda lauku kohpshana. Naw ne sirgu wairs. Laudis brauz ar sunneem un pahrtelk dach labst itt bes maises til ar siwihm. Zuhras zekki nu

bija drohſchi. Muhsu Keiſers ar Enlanti meeru bija faderrejiſ, neweens wairs ne aiſtikka muhsu kuggineekuſ.

No Kamtſchatkas dewahs uſ Deenas-widdus puſſi, lai ſeemas ſalna ne aiſnem. Peetahjahs leelas Kluffas juhraſ paſchâ widdû pee maſas Taiti fallas. Semmite jauka, augliga, eedſihwotaji rahmi, labſirdigi, no waiga bruhni, ſtaiga gandrigh plikki, tiſ kahdu preeſchautu apjohuſchees, jo lohti karſti tur irraid. Kreewi tur atpuhtahs no garra juhraſ zella un wiſſas ſawas kugga tauâs un wiwos iſahrdija un no jauna pahrtaiſija. Sil-tâ weeta, kur darwa neſakalſt, tahds darbs labbi ſchihrahſ. Pehz nobrauze uſ San Branziaſkaſ pilſatu, Seemel-Amerikaſ wakara mallâ, (ſklattees Amerikaſ lantkahrte) kur wiſſa paſaulê ſaſkreen ſeltu meſleht. Jo tur tahdu mantu warr atrahſt wiſſâs uppêſ un wiſſâs ſmiltiſ, tiſ jarohk un jaſkallo. Zilweki mantas-ſahrigi irraid. Ziſko nomanniuſchi, ka ta weeta tahda baggata, tad paſaulê tur ſaſkrehja. Kur neſenn lahtſchi tiſkai un wilki mahjoja un kahdi retti meſcha-ſaudis klendereja, ahtri uſtaifiti leeli pilſati, wiſſada gudru zilweku buhſchana eegrohſita. Bet Deewa wahrds ſakka: kaſ grihb baggati tapt, tee kriht eelſch kahrдинаſchanaſ un walga, un: naudas eelkahrſchana irr wiſſa launuma ſakne. (1 Tim. 6, 9). Tâ wahrda taiſniba parahdahs Kaliworniaſ ſemmê, jo tur aplam dauds blehdi-baſ, wiltibaſ, ſahdſibaſ, ſlepſamibaſ, neſahdibaſ, beſdeewibaſ. Bailiga dſihwe tur, un nekahdas laimeſ un Deewa ſwehtibaſ, lai gan naudas papilnam. San-Branziaſkaſ ohſtâ Kreewi ſawu kuggi ſalahpija, kaſ uſ tahla zella ſchur tur bija ſkrambajeſ un maitajeſ. Lai warretu peetapt pee kugga wehdera, kaſ taſſchu appakſch uhdena, eewahle winnu no ohſtaſ tahdâ iſmuhretâ garrenâ bedrê, ko ſauz dokku, bedres durwis, jeb ſluhſchâſ zeeti aiſtaifija, uhdeni no tahs bedres ſklaidri iſpumpeja, tad kuggiſ bij lihdſ andrum ſauſumâ. Un wehl nebij gudriba un padohms pagallam. Peelikka ſkruhwas un windes, un lohti ſpehzigu dampmaſchini, kâ tu buhſi redſejiſ pee Ribgaſ, uggunſ-kuggoſ, jeb arri ſchur tur pa muſchahm, kur wairs nekuſſ

ar ſirgeem, nedſ ar ruſſeem, nedſ ar ſprigguteem, un tâ pazehle wiſſu to leelo kuggi, mahjaſ weetu tiſ dauds ſimteem matroſcheem, ar wiſſu, kaſ tiſ bija eelſchâ, riſtigi gaiſâ un pakahre. Nu weegli warreja no wiſſahm mallahm peelihſt un peekahpt un kohkuſ lahpiht un jaunus warra blekkuſ uſkalt, jo ar tahdeem wiſſ kugga wehders bija aptaiſihts, lai nekahdi juhraſ kullaini ne warr kohkuſ iſkirminahſt un ſa-ehſt. Taſ darbs aiſnehme kahdas ſſchetraſ neddetas. Tad ſteidsahs uſ mahjahm pa to paſchu zellu, ko ſſchetru gaddu preeſch tam bija nahluſchi, garr Peru, garr Tſchibli, par Magelana kanali, ap wiſſu Deenas-widdus Amerikaſ apkahrſt, garr Braſiliu, pahri par Atlantiku juhru, teefſcham uſ Sprantſchu ſemmes mallahm. Tur Schehrburgaſ pilſatâ peetahjahs kahdas deenas ferſt un no Sprantſcheem wiſſadi tappe gohdati un zeenati. Taſ jau bija iſgahjuſchâ waſſara. Tahkafi brauzohſt garr Ollenderu juhremalli aiſnehme winnus breeſmiga wehtra ta patti, kaſ arri pee mums plohſijaſ un pee Kronſtatteſ to leelo liniaſ kuggi, ar wahrdu Leſohr (Leſort), ar tuhkſtoſchu matroſcheem un juhraſ ſaldateem apſlihzinaja weenâ azzumirkli (ſklattees Latw. Uwijiſ Nr 40). To paſchu breeſmigu wehtru Zehkabaſ Gutmanniſ juhraſ widdû peedſihwojiſ. Anappi eepſehja ſehgeluſ ſaraut. Ir beſ ſehgeleem kuggiſ ſkrehja kâ lohde no plinteſ. Deewa laime, ka preeſchâ nekahdi kraſti, nekahdas ſemmes ne bija. Jo tad kuggiſ druppu druppôſ buhtu ſadragahſt. Deewa ſehhliga rohla ſargaja. Wehtra apſtahjahſ, kuggiſ iſgahja beſ nekahdas ſkrambaſ par teem juhraſ ſchaurumeem pee Dahnu ſemmes (ſklat. Giropaſ lantkahrte) eenahze muhsu juhraſ un meeſchu laikâ, jeb druſzin wehlaku, tad lappas ſakka dſeltenaſ meſtees, aiſſneedie Kronſtatteſ ohſtu pee Behterburgaſ.

Lee irraid Zehkaba Gutmannâ Kerklinneeka zelli ko Deewa brihniſchliga ſehhlaſtiba ſweiku weſſelu iſwaddija. Bet tiſkai maſuminiſch, ko ſchê ar iſſeem wahrdeem warrejam iſſtahſtiht. Peelas grahmatas warretu ſarakſtiht par tahm brihnuma leetahm, ko zilwekſ pa puſſpeekta gaddeem ſweſchâ paſaulê warr dabuht redſeht. U. B.

Sluddinaschanas.

Ihpafchu notiklumu dehl tas Granteku Schaut-
lexu frohgs 18ta Webruari 1858 netiks isfoblit. 1
Labba lehtfchu-fehla tohp pirta pee 1

D. Minus
Rihgâ, Kalkueclâ.

Tai nakti no 3fcha us 4to Webruari Bifslablmuifchas
Buhrinu fainneefam pee Zelgawas no stakka isfagts firgs
8-9 gaddi wezs, tumfchi bruhns, dubbultu flepperis,
masa blekkite peerè appafsch farreem, ar palihku purnu,
ihfu kaku, labbi us semmi libku mugguru, kahdus 30

No Warschawas gramata amahfusi, fo Judrik
Brempeel-fawai feewai Greetei ar dehlu Jabni laidis,
bet wirskafstâ pa freewifki tabds muifchas wahrds list,
kas nemas naw Widemunde. Tad ta gramata irr stâig-
just fchury turp apfahrt, kamehr nu palikfusi Uhdafchu
mahzitaja rohkâs. Ja tad nu kahds sinnahs par teem
peeminneteem wahrdeem, tad lai fawu mahzitaju luhds,

lai par to raksta us Uhdafchu (Mauermühlen) mahzi-
taju, tad dabhuhs to gramatu rohkâ. 1
rubelus wehrtibâ. Arri wehl diwi flehtis uslaustas un
ehdamas leetas un labbiba isnemtas. Kas to firgu ee-
rahdihs, dabhuhs 6 rubl.; kas tabs zittas fagtas leetas
eerahdihs, dabhuhs 10 fudr. rubl. 2

Pinkumuifschâ pee Rihgas irr semmneeku mahjas un di-
wi mobderefchawas isdobbamas; tâvat arri weens frohgs.

Zaunpils pagasta teefa usaizina wiffus tohs, kam kah-
da tainna praffifchana buhtu pee tabs atstahntas mantas
tabs Zaunpils Baltas Buntas mahjâs nomitruschas pee
Kliggumuifchas peederrigas atraitnes Unnes Unnes
(tabs mantas wehrtiba irr nospreesta libds 23 rubl. f.)
lai peeteizahs 1 libds 1 m. 6 Merzi f. g.; jo wehlati ne
weenu wairs ne klauftis. 1

Zaunpils pagasta teefâ, tai 21 Januari 1858.
(S. B.) K. Schepshy, pag. wezafajâs.
(Nr. 46.) G. G. Ronkewig, pag. sfihrw.

S i u n a.

Latweefchu Awijes Nr. 4 tai isstahstifchana par dampmafchinehm irr teikts: ka uhdens-garraini 8 reises
tik daudf ruhmes eenemmohr ne kâ pats uhdens no ka tee zehlfufchees. Tas naw riktigi un tiffai zaur missefchanohs
tur tâ eelists. Mans prahts bija teikt: ka, kad uhdenu par garraineem fawabra, tad fchee garraini wairaf kâ tubf-
st ofchu reise s til seelu ruhmi ispidla ne kâ tas uhdens ispidla no furza fchee garraini zaur wahrifchannu zeffahs.
Zaur to ween garrainu warren leelais spehls irr faprobntams. R.

Zeen. mahz. M . . . . z no P . p . . . . f (B.) juhfu luhgfschannu esmu isdarrijis. Dabhuftet. — Zeen.
R. tt . . . d no D . . . b . . . juhfu gramatu un nauđu esmu dabhujis. Brasches pamahzifchannu effam subitijufchi.
Mihl. R. U . . . juhfu luhgfschannu isdarrijim. Wehl naw ruhmes. S-3.

Labbibas un prezzu tirgus Rihgâ tai 15. Webruari un Leepajâ tai 1. Webruari 1858 gaddâ.

M a l f a j a p a r :	Rihgâ.		Leepajâ.		M a l f a j a p a r :	Rihgâ.		Leepajâ.	
	R.	S.	R.	S.		R.	S.	R.	S.
1/3 Iſchetw. (1 puhru) rudju . 160—	1	70	1	60	1/2 puddu (20 mahrz.) djelfes . . .	—	85	—	90
1/3 " (1 ") kweefchu 240—	2	75	3	—	1/2 " (20 ") tabaka . . .	1	85	—	—
1/3 " (1 ") meefchu 160—	1	70	1	40	1/2 " (20 ") fchichtu appian . . .	—	—	1	80
1/3 " (1 ") auſu . 100—	1	5	—	90	1/2 " (20 ") ſchah. juhfu gaff. . .	2	30	2	—
1/3 " (1 ") firau . 200—	2	50	1	80	1/2 " (20 ") frohna linnu . . .	1	90	1	80
1/3 " (1 ") rupju rudſu milt. . .	1	60	1	80	1/2 " (20 ") bracka linnu . . .	1	—	1	—
1/3 " (1 ") bihdeletu 250—	2	60	2	60	1 muzzu linnu fehltu . . . 4,— libds	7	50	7	—
1/3 " (1 ") " kweefchu mil. . .	3	25	3	50	1 " filku . . . 14,75 —	15	—	15	—
1/3 " (1 ") meefchu putraim. . .	2	25	—	—	10 puddu farlanas fahls . . .	4	85	5	—
10 puddu (1 birkawu) feena . . .	3	50	3	—	10 " baltas rupjas fahls . . .	4	85	4	60
1/2 " (20 mahrz.) fweefta 350—	3	50	3	60	10 " " fmalkas " . . .	4	80	4	—

B r i h w b r i k k e h t.

No juhymassas-gubernements augstas waldfchannas pusses: Oberlehrer G. Blaeſe, Jenſor. Zelgawâ, tai 17. Webruari 1858.
No. 29.

Jannas sinuas.

Widsemme, taís Lutteru = draudsēs kas peederr pee Widsemmes basnizas = teefas 1856 gaddā dšimmufchi: 22 tuhft. 2 fimts 20 behrni; — starp teem bij 491 dwihniſchu pahri un 7 trihniſchi (pa 3 behrneem), 673 ahrlaulibaſ un 646 nedſihwi dšimmufchi. 4360 pahri laulati tappufchi un mirrufchi 16 tuhft. 8 fimts un 7 (16,807). Ar ahtru nahwi mirrufchi 425 zilweki. 1857 gaddā irr dšimmufchi 11,170 puifiſchi un 10,820 meitinas, taſ irr pawiffam 21,990 (21 tuhft. 9 fimts 90) behrni; — starp ſcheem irr 633 dwihniſchu pahri, 8 trihniſchi; 697 ahrlaulibaſ un 673 nedſihwi dšimmufchi; — 4961 pahri laulati tappufchi; mirrufchi 7321 wihriſchki un 7720 ſewiſchki; taſ irr pawiffam 15,041 (15 tuhft. 41) zilweki. Starp ſcheem par 80 gaddeem pahri irr bijuſchi: 57 wihri un 117 ſewas (weena 104 gadduſ wezza). Ar ahtru nahwi aiſgahjuſchi 295 zilweki, prohti: 118 zilweki noſlihtuſchi, 4 nopluzzinati, 16 ſadeggufchi, 2 nofalluſchi, 7 ar ohglu twaikeem apſlahpuſchi. 25 ſewas neddelāſ mirrufchi, 7 ar ſlalku mirrufchi, 4 behrni no paſcha mahteſ meegā noſpeeſti, 19 noſiſti no balkeem, kohkeem un weſumeem. 14 tā krittufchi ka bij pagallam, 5 no ſirgeem noſiſti, 1 pahbrauktſ tappiſ, 3 ſmilſchu bedrēſ rohzoht no ſemmes apbehrti noſlahpuſchi. 3 ſudmallāſ (dſirnawāſ) ſamalti, 15 tā ſakauti ka peh; mirrufchi, 2 no ſibbina noſperti, 9 ſadeggufchi tā ka mirrufchi, 2 noſchahwuſcheeſ aplami ar plinti darbodameeſ, 2 ſadauſiti tappufchi, 6 atraffi nomirrufchi, 8 ar dſerſchanu gallu dabbujuſchi, 16 pakahruſcheeſ, 8 paſchi noſchahwuſcheeſ, 5 noſchauti, 4 noſauti ar ſleplawibu. Pee ſcheem dšimmufcheem, laulateem un mirrufcheem tee naw peeſkaiſiti, kaſ Rih-

gā un taiſ draudsēs kaſ Rihgaſ pilſatam peederrigaſ, dšimmufchi, laulati un mirrufchi. To laſſoht ſchahdaſ tahdaſ dohmaſ prahta laſſitajam gan uſ-eeſ. Mahzeeſ ar padohmu wiſſu laſſiht.

Rihgaſ Lutteru Jggauku draudſē 1857 dšimmufchi 30 behrni (18 puifiſchi un 12 meiteneſ), 12 wihriſchki un 7 ſewiſchki mirrufchi, 17 pahri laulati un 895 pee Deewagalda bijuſchi.

Kurſemme. Stirneſ = muiſchaſ zeemabhte W. Reimerſ Rihgā nomirruſe un dahwinajuſe mubru nammu Rihgā un 60 tuhftoſchuſ ſudraba rubeluſ, lai tur taiſa un uſturr laſareti preeſch tahdeem, kaſ ar azzim ſlimmi buhdami, ne ſpeh; paſchi dakteru, ſahleſ un apkohpſchanu gahdateeſ.

Schlſpils prahweſta aprinkis. Schinni aprinka teefā 1857tā gaddā irr dšimmufchi: 1186 no wihriſchku, 1078 no ſewiſchku kahtaſ, kohpā 2264 behrni; winnu ſtarpā 45 dwihniſchu pahri, 2 trihniſchu dšimmumi, 71 ahrlaulibā un 70 nedſihwi dšimmufchi. Laulati: 630 pahri. Mirrufchi: 852 no wihriſchku, 882 no ſewiſchku kahtaſ, kohpā 1734 zilweki; winnu ſtarpā 35 zilweki pahri par 80 gaddeem un 13 kaſ zaur nelaimi ſawu nahwi irr atradduſchi. Iē nu warr redſeht, ka 512 wairaf dšimmufchi ne kā nomirrufchi. Prett 1856tu gaddu rehſinahte 178 pahri wairaf laulati.

Deewa atſihſchana.

Mehſ ſkattameeſ uſ lauku, kur ſehjeſ tohſ grau- duſ eekſch waggahm mett; ta ſemme rahdaſ no- mirruſe, ta ſehkla beſ dſihwibaſ buht. Bet taiſ graudinōſ nu zeſkaſ dſihwiba un tee dihgſt; jaukaſ ſalkaſ lappinaſ iſſpeeſchaſ, aug un paleek par kruhmu. Kruhms iſplehſchaſ un dſenn ſteebri;

fatrs steebris paleel par wahrpu. No wehja eekustinata druwa fahf lihgotees Rà wilni juhra, un no mihligas faulites mohdinati seedi kuhp un isdohd fainneekam jo patihlamu smarschu. Tas graudinisch, kas nomirris rahdijees, tà atmohdees us dshwibu nu isdohd simtkahrtigus auglus, fur atkal jauna dshwiba eefsha. Kas tam scho spehku atdshwotees un augkotees dewis? Woi patz graudinisch? tas nedshwais? tas lam prahta naw? Ja tewim irr prahta un tizziba kà sinnepa graudinisch, tad teifsi: tè redsu ta dshwa Deewa spehku, shehlastibu, mihlestibu un gudribu. Tur nokriht weena ohsola fihle. Behjisch winnu apfeds ar semmi. Pawaffars winna deegli un lappinu wedd pee gaismas; tad lappina paleel par stahdu, un tas stahds par leelu ohsola kohku, kas daschu simtu gaddu laika tohrnejahs, un wifs aplahet ar sawahm fanehm semmes dshlumds eekerrahs. Putniu pulks dshwo un preezajahs eefsch winna sarreem un dseed tam Wissuangstakam sawas patezibas dseefmas. Appafschà pee ta tuhstoschu gaddu wezza zelma, kureu ir sibbens ne warrejis pawiffam famaitah, tur fehsh kahds pahgudrs zilweks un grehko, gribbedams isgudroht: Kas irr Deews? Tu gekki. Tu nabbags! Kàlabbad ne tizzi un ne dohdees ar meeru ar to, fo ta Kunga shehlastiba no tam patte fwehtòs raffiòs dewusi sinnaht?! — Dee netizzigee irr til gekkigi, ka, kaut tee gan atspirdsinajahs pee pulku smarschas, taf sawà prahtà schaubahs un ne atsiht to, kas tahs pulkes raddijis un usturr? Winni reds sibbina warrenu spehku un brihnajahs par pehrkonu padebbesi, bet irr til nesaprafshi, ka tee ne pasihst to, kas to pehrkonu fuht un to sibbeni walda. Dee pahgudree gan dsird to sturmi, bet winneem naw aufis dsirdeht un klausihst ta warrena Kunga balfi, kas to wehtru kà pee pawadda turr, lai winna ne apgahstu to flintk-lasnu pee kurea kahds grehziueks fehsh. Iflatra deena irr weena jauna Deewa shehlastibas parahdichana. Ta faule uslezg un noreet ka ta par muins fwehtibu sagahdatu; tee gadshahrtà laifi pahrmainahs tamdehl, ka mehsh ar jaulahm dahwanahm taptum usturreti un eepreezinati.

Rà gan tas zilweks, tahds semmes-tahypinisch, warr eedrohschinatees, Sawu brihnischligu fwehtu

augstu buhschanu af Kungu Kungs isdibbinaht? Rà winsch til akks un nejhga firdi warr buht un ne manniht un ne atsiht, ka Tu effi wifsur klah. Dee pasauls gudrineeki paleel par gekkeem, kad winni eefsch teem dshkumeem tahs besgalligas Deewa fwehtas buhschanas gribb eespeestees. Muhschigs gaischums irr Deewa apgehrbs! Nweena mirstama ajs ne warr zauri zaur to flattihst. Warretum mehsh usdrihsteht Deewu pasihst, kahds winsch irr! Mehsh ar sawahm wahjahm azzim ne warram ne reis eefsch muhsu faules spohschumu eeskattihst, jebshu schi til weena lahste irr no winna leeleem ne-isdibbenajameem darbeem. Schihs faules ugguns warr buht tikkai irr leddus prett to ugguni, kas irr tahm faulehm, kureas ap Winna trohna irraid, un irr scho spohschums warr buht tikkai kà pakreshliba prett to spihdumu ta muhschiga gaischuma, fur Winsch tas fw. pasauls gaischums dshwo, no kurea wifsh gaischums un wiffa pasauls zehlupees un wehl taggad tikkai zaur winna spehku, mihlestibu un shehlastibu pastahw un tohp usturreta. Nu tad jelle ne effat netizzigi, bet tizzeet; jo kas tizz, tas tapé fwehts, bet kas ne tizz, tas taps pasuddinahts. Sargajetees, ka ir us jums ne taptu teifts kà us Tohmu: (Zahn. gr. 20, 29). Tapeh; ka tu manni effi redsejis, Tohms, tu tizzi. Swehtigi irr tee, kas ne reds un tomehr tizz.

J . . . . i.

Blatta mahzitajs.

13. Labbal maifi pelniht ar rohkahm ne kà ar mutti.

Kad tu fehshs wahrduhs lassifi, mihkats lassitajs, fo par wirfrakstu esmu lizzis, tad laikam sawà prahtà dohmaji: Rà ar mutti warr maifi pelniht? — Un tomehr tahdu gan drihs wairak irr, kas ar mutti maifi gribb pelniht, ne kà tahdu, kas ar rohkahm peln.

Wezzais Blatts par to leetu tà stahstija: Gs preffsch fenn gaddeem pasinnu saimineeku, tas mehdsé fazzihst: Labbal ar mutti strahdaht, ne kà ar rohkahm; jo mutte wairak peln, ne kà rohkas. — Man fehhe wahrdi tobrhd hebija labbi isprohtami; — es brihnijohs, dohmadams: Rà tas warr buht, ka mutte wairak peln, ne kà rohkas. Pehz tam es noprattu, ka tam wihtam andele bija darba weeta. Winsch ar mutti un mehli isleeltija sawu prezzi, un

ar to naudu pelnija. Bet mannim rahdijahs pehz manna prahta, ka tas ammatš semmes-kohpejam naw wehlehts; un kas no Deewa naw wehlehts, jam arri labbi ne warr isdohtees. Semmes kohpejam arklš rohka dohts; lemmešnihzes wiinam maifi peln. Kad fainineekš lemmešnihzes pee mallas leel, un ar mutti-fahš maifi pelniht, tad tahds Deewa prahtu pahrgrohša, un tam labbi newarr isdohtees.

Tahdas bija mannaš dohmas. Kā tad ar to fainineeka bija? — Winnam bija labbi pelni; par lehtu naudu wiinšch fawu prezzi pirke, un deewšgan dahrgi pahrdewe; — bet fefmes pee tahda darba nexaddahs: Tihrumus wiinšch palaide, — braukaja pa firgeem un pilšfahtham, — ustaišija fewim brangu nammu; — fawus behrnus gribbeja istaišihš par leeleem kungeem. Un pehdigi nebija ne kahds gohds, un ne kahds labbums. Behrni tehwan mas pateizibas dewe, un wairak tehreja ne ka pelnija. Behdas un ruhpes wiinam arri papilnam bija, un nemeers zehlehs, kur patš nebuhtu dohmajis. — No tam es noprattu: „Rabbak maifi ar rohkahm pelniht, ne ka ar mutti.“ — Lai arri masak pelnu, tad tomehr buhs tahda swehtiba, ka Pahwils sihme, fawam beedrim Timoteum rakštidams (1 Tim. 6, 6). — Dauds pelnu, dauds grehku; un wiffpehdigi ta iseet, ka Luhl. 16, 1. irr lassams.

14. Sawu nammu kohyt irr weeglak ne ka puttinahst.

Daschbrihd weens ohts fainneekš pee mannim nahst, nopuhsdamees un schelodamees, zil gruht effoht dšhwohst un fawu namma-turreščhanu kohyt ta ka waijaga; zil leelas behdas, zil darbu, zil firdehstu. Tahdam atbildu: Sakti mannim, miht-lais, woi weeglak irr puttinahst, woi kohyt? — „Puttinahst weeglak, ta atbild, jo kohpščana newarr buht bes dauds fweedreem.“ — „To netizzu wiff, tas mans wahrdš, mannim schkeet, kohpščana irr weeglak ne ka puttinahščana. Updohma, kad Deews tewim behrnus dewis, woi firds un prahts tewim taus, tawus behrnus pasuddinahst? — Woi mahte no fawa behrna warr atstahtees? Woi tehwan firds laus, fawu behrnu pohsta eelikt?

Ja tad nu zilwekem firds fahp, kad behrni pohsta aiseet, zil leelaka Deewam schelofščana! Patefi, tahdam zilwekam, no ka Deews fawu waiigu nogreesh, tahdam waijaga buht leelam grehzineekam;

— tahdam grehzineekam, ka Kains bija un ka Judas Iskarjats bija. Tahdu paldeews Deewam mas irr. Deews dohd to deenischku maifi arri wiff-feem kauneem zilwekem. Tew buhs weeglak tawu nammu kohyt, ne ka puttinahst, jo Deews puttinahščanai pretti turrahs, — un ja ween tu mas pee Deewa turrees, tad wiinšch tewim palihga ees pee namma-turreščanas.

15. Maseem fainneekem weeglak nammu tur-reht, ne ka leeleem un baggateem.

Kam dauds pee rohkas, tam leela puhleščanahs un leelas behdas; jo kas tad labbpraht fawu mantu gribbetu saudeht? Kad tewim simts awis, tad labbak tu wehl peepelnisti klahst, ne ka tu kahdu buhtu saudejis. Un desmit awis weeglak kohpamas, ne ka simts. — Tapehz prahts teem nerimst, kam leela manta, — un baggats namš gruhtak kohpams, ne ka nabbaga fainneeka mahjas. — Kad kahdai fewwai simts wistu buhtu, zil wiinna nepuhletohs, wiffas ohlae (pautus) fadabbuht, ko tahs simts wistas dehj? Wiinna neweenu negribbetu labpraht pasaudeht. — Bet kad wiinnai desmit wistas, tai laikam weeglak.

Baggateem leelas ruhpes par naudu un mantu; nabbaga laudim weeglak, un arri labbak, jo wiinneem masak kahrđinasčanas.

16. Augsta kahrta nedohd augstu laimi.

Laimu un labklahščana zilwekam nenahst neds no dšhwes-weetas, neds no dšhwes-kahrtaš, bet no dwehseles meera un no tizzibas drohščuma.

Daudskahrt tahdi par wiffseem nelaimigi, kam augsta dšhwes-kahrta, un leela baggatiba, jo tahdeem neretti suhd wiff firds-meers un preekš, un paleek tihri apnikkufšchi un eefkarbuschi. Kas masi un paseimmigi, teem preeka hetriuhst, jo tee irr peezeetigi. Bes behdahm neweens newarr buht; ja zilwekam nenahst behdas no zitteem zilwekem, tad patš fahls behđinatees, — bet bes behdahm nebuhs. Rabbak behđinatam buht no zitteem, ne ka no pascha dwehseles.

Zits eet un prezze baggatu meitu, kahrđamis ar fewwas naudu preezigi un bes behdahm dšhwohst; bet gudrais Sihrafs falka: „Kur fewwa wihru baggatu darra, tur irr dušmiba, beskauniba un leelas fauna-leetas (Sir. 25, 21). — Upustuls Pahwils

mahza: „Ne dsennetees pehz augstahm leetahm, bet turretees pee tahm pasemmigahm (Neem. 12. 16.), un pats tas Kungs Kristus fakka: Krahjeet sewim mantas debbesis; — aieledsset sawu lahriku firdi, tad jums buhs meers.“ —

Tas baggatais wihrs apgehrbehs ideenas ar puru un dahrgu audeflu, un ideenas dsihwoja lahribâ un lihgsimibâ, — tapehz winnam gallâ tas wahrds atskanneja ausis: „Mans dehls, tu sawu labbumu effi dabjujis meefâ dsihwodams,“ — un winnam bija ja-eet ellê, un winsch leelas mohlas zeete.

Mahzees: Azzu-lahriba, meefas-lahriba, leyniga dsihwofchana nogabsch ellê. Nedsennees schinni behdu-pasaulê pehz lahrum deenahm; kas tahdas deenas sewim peewel, tas elles-ugguni sewim uskurr. Paleez tahdâ prahâ, kahds Apustulim Bahwilam bija, kas fazzija: „Mehs leelamees eefsch sawahm behdahm.“ — Sinnams meefigam zilwekam tahda leelischana nepatihf. Kam krusis un behdas irr swescha leeta, tas gan drihs fahls kurneht un suhrotees, kad winnam gruhstal nahf; bet kas apraddees ar mihfu krusu, tas flawehs Deewu, kâ Jjabs.

Augstneekem un baggateem irr gruhsta leeta, jo tas wahrds pastahw: Lehtaki kameels zaur addatas azzi lihdihs, ne kâ baggats debbesu walstibâ ee-ees. Kungs, pabarro manni ar mannu peederrigu maises teefu (Sal. falk. w. 30, 8.). D—r.

Kristigs stahstinsch.

Kahds draudses lohzeelis nahze pee mahzitaja to luhgdams: lai fakka, kâ jelle grehku peedohschanu warretu dabhuht? Mahzitajs atbildeja: „Atnessi man tahdu uhdeni, kas pahf kalnu teff. tad es tew us Deewa pawehleschenu tuhdat grehkus peedohschu!“ Mahzitaja wahrds til pehz wahrdeem saprattis, schis tuhdat fahf eet zaur mescheem un pa kalneem; bet tahdu uppiti ne atradda. Nu winsch atnahze pee mahzitaja, gauschi raudadams un suhdsedams, ka tahdu uppiti ne warroht atrast. Mahzitajs fazzija: „Redsi nu! tas, irr tas uhdeni, kas pahf

kalnu teff. Es gribbeju til tawas affaras kas nu pahf sawu leelu grehku-pulku teff.“

M. Thisl.

Atbilde.

Par sawadu lahpostu stahdischanu. (Stattees Latweeschu Awischu peelikkumâ Nr. 1). Schi irr wezzu laiku mahnu tizziba, ko wehl zitti muhsu laikôs zeen, lai gan pee gaischas atdsihschanas wadditi; jo tee tumfibu wairak mihko ne kâ gaismu. Za seewa to sapluhktu nahtru sawu paschu pirmo estahdidama tizz: ka tee lahposti augê kâ nahtres, un buhs pasargati no wiffas apskahdeschanas. Un taa wihrs to akmini tahm nahtrehm uskraudams wirsu tizz, ka tahs galwinas teem lahpostem augê til leelas un zeetas kâ tas akmins. Za ta buhtu pateesa tizziba, tad mums ne wajadsetu rohlas us augschu pazelt un tâ suhgt: Muhsu deenischu maihi dohd mums schodeen. U. G.

Wehl jaunns sinns,

Wojilewas Lutteru draudses wezzais mahzitajs, basnizas-teefas rahts, Edwards Saffs, kas ar gohda simehm bij puschtohts un 40 gaddus tur par mahzitaju bijis, 12tâ Merzi nomirris 66 gaddus wezs. Nu ir schis gohdigs wihna kalnu strahdneeks aizinahs tizzis, ka tas sawu grassi dabbutu. Nisgahjis Deewa meera.

Rehterburgâ Rohde kungs rahda itt sawadu kummedinu, fur pa 2 stundu laika kummedinu namâ dabbu redseht, kâ 6 deenas ta semme raddita. Rahda kâ no pirma eefahluma weens raddijums pehz ohtra irr zehlees, un tas effoht til jauki flattitees, ka angstu un semmu, augsti mahzitu un ne mahzitu lauschu pilns kummedinu namê effoht. Tê effoht ko redseht un mahzitees. Rohde sawu flunth rahdischoht arri Rihgâ — tizzu ir Zelgawâ.

Leepajâ 16tâ Merzi nomirris J. H. Webera, kas pee Leepajas leelas bahrinu fohlas 35 gaddus bijis par bahrinu fohlas-kungu. Wihs pilfahls scho gohda wihru tohti zeenijis un ar affarahm pawaddijis. S—j.

B r i e n d r i e f e h t.

Fo juhrmallas-gubernements augstas waldischanas pusses: Oberlebrer G. Blaese. Censor. Zelgawâ, tai 8. Aprill 1858. No. 68.

Uwischu

Missiones

Nr. 8.

peeliffums.

sinna s.

1858.

XVII. Bar Deewa walstibu paganu starpā.

5. Tahs fallas leelā fluffā juhrā.

2. Jauna-Selante.

(3).

(Stattees Nr. 14).

Jo leels mums preeks buhtu tahdas flaidras sihmes redseht par Jaun-Selandeeschu firds pahwehshchanu, zil leels bij ta firma Deewa kalpa Marsdena preeks, kad winsch nu redseja, ka winna karstas luhgshchanas un nemittejams puhlinsch par scho tautu ne bij pawelti bijis. Wehl ihesu laiku preeksch fawas aiseeshchanas no schahs grehla pasfaules — winsch mirre 12 Merzi 1838 g., 73 gaddus wezs, — winsch wehl, kad septito reisi fawus Jaun-Selandeeschus apmekleja, patš warreja redseht tur to gattawu Deewa drumu un to pehdigu reisi swehtiht. Un schi ta firma Deewa kalpa swehtishchana par brihnumu irr peepildita. Jaw 1844 g., Enlenderu missionari, kahdi 30 wairak, te Deewa wahrduš fluddinaja 24 weetās, bes winneem wehl strahdaja 328 mahzitaji no pascheem Jaun-Selandeescheem isgahjuschi; 35 tuhstoschas dwehfeles, labbi Deewa wahrdds mahzitas, pee Kristus pulka bij peeskaitamas. Zitta missionaru-beedriba, Metodistu, 14 weetās 17 missionarus no Ciropas tantahm usturreja, un bes teem wehl 393 no pascheem Jaun-Selandeescheem bij par skohlneekem, un winni wairak la 7000 dwehfeles tam Kungam peeweddufchi. 1843 g., Enlenderi ihpaschu bislapu jeb Superdenti Jaun-Selante ezehle, kas Uklandes pilfata dshwo un kam ta pahrluhkshchana par wiffahm Ewangeliuma draudshem schinni mallā. Tahs pehdigas sinnas, to mehš no turren warrejam dabbuht, rahda, ka taggad jau pufse

no wisseem eedshwotajeem, kahds 100 tuhstoshts irr kristiti un gandrihs wiffi gohdam turrahs, un ar fawu dshwoshchanu parahd, ka no wiffas firds to Kungu Jesu atsinnuschu un eemihlejuschi. Dauds no winneem ar Bihbeli rohka eet no zeema us zeemu to Ewangeliumu fluddinaht un arri paschi tee augstakee laudis, wirsneeki un Behnina dehli ne kaunahs tahdu swehtu darbu strahdaht. —

Tahdas preezigas sinnas dsirdoht, mums ne buhs dohmaht ka tahda Deewa swehtiba bes gruhstahm pahrbaudishchanahm palikke. Daschkahrt wehl breefmigi karri zehlahs Jaun-Selante. 1837 g., wiffas missionaru weetās, kas us deenas widdu stahweja, zaur karri tappe isdeldetas un tahs fenn ne redsetas breefmas atkal parahdijahs; behrus apkawe un ehde un t. j. pr. Wezais Marsdens patš wehl warreja meeru zelt. Atkal 1843 g. starp Enlendereem un Jaun-Selandeescheem zehlahs karfch. Weens Jaun-Selandeeschu wirsneeks, kas bij kristihts, jaunās derribas grahmatu pazehlis, teem Enlendereem to rahdija fazzidams: Ne karrojeet, ne karrojeet! Schi grahmata mahza, ka tas labbi naw. Tee missionari scho semmi irr darrijufchi labbu, ne darrajt juhs to atkal par fliktu. — Tomehr kaufchanahs bij — bet Ciropereem par kaunu tee Jaun-Selandeeschi pee paschas kaufchanahs parahdija labbaku firdi ne ka tee Enlenderi. Pehdigi wehl 1843 g., bij karfch, kad Enlenderi wiffu scho fallu panehme par fawu, un ihpaschu gubernatoru turp nosuhtija un dauds jaunu dshwotaju tur eetaifija. Bet gohds Deewam! drihs atkal meers bij un Ewangeliuma spehls un gaischums jo deenas wairak tur redsams.

Atkal zitta pahrbaudishchana bij, kad Ciroperei, kas gan Kristus swehtu wahrdu nesse, bet winna swehtam Garram prettim turrejahs, brandwihnu eewedde. Nu bij gruhstas behdas; brandwihna

kupfchi tohs Jaun-Selandeeschus peedfiridinaja, tihfchi mahneja un peekrahpe; winnu besdeewiba, Deewa wahrdu saimoschana, winnu naids prett teem missionareem, wijs tas teem Jaun-Selandeescheem par leelu apgrehzi bu bij, un ne retti schee zaur scho negantu lauschu preekschsihmi atkal sawds wezzds paganu grehlds eekritte. Pehz gan, kad 46 Jaun-Selandeeschu wirtsneeki sawu semmi Kalenderu waldischanai bij padewufchi, schee jauni waldineeki teem brandwihna kuptscheem tahdu andeli leedse un tohs missionarus stipri aisstahweja; bet arri taggad wehl zaur brandwihnu daschadas apgrehloshanas noteel.

Ta wiffugruhtaka pahrbaudischanan wehl schi bij, ka 1837 g. Kattofu missionari arri schai semmei irr eewilkschees un daudskahrt teem Ewangeliuma mahzitajeem prettim darra un winnu gruhtu darbu auglus grib mantohht. Schee tohs Jaun-Selandeeschus no Ewangeliuma tizzibas mekle atgrees un tohs paganus bes pamahzishanas un grohtu atgreeschanas peenemm pee Kristus draudses. Ta gan winni dauds no teem Jaun-Selandeescheem kristi, bet mas pateesi pee Kristu peewedd. Tas Kattofu biskep teem Jaun-Selandeescheem fakka, ka winneem brihw effoht sawus beskaunigus dantschus un zittas paganu eeraschas paturrecht, ja tikkai to jumprawu Mariu peeluhdsoht. Tomehr ar wiffeem schahdeem darbeem tee mas ko paspehj; winnu stipraki prettineeki irr tahs 10 tuhfft. jaunns derribas grahmatas, kas taggad par wiffu to fallu irr idallitas. Schahs grahmatas Jaun-Selandeeschi labbi proht walkahrt, un retti tas noteel, ka winni ar tahm daschu ta pahrelezina, ka tam kluffu japaleel, un zitti arri no teem pee Ewangeliuma tizzibas irr atgreesufchees.

Lihds schim jums parahdijam, ka kristiga tizziba irr zehlfrees un auguma gahjust tannis mallas, kas prett seemela un rihta pufsi stahw. Us deenas-widdus mallahm neweens missionars wehl ne bij nahzis. Tad notikkahs, ka weens fuggis, kas wallshehrus melleja kert, pee schahm mallahm peelaide. Weens Jaun-Selandeeschu wirtsneeks ar 20 no saweem laudim scho fuggi apmekleja andeles pehz. Naktis-laila wehjsch peepeschi prett seemela pufsi greeschahs. Ruggineeks ne gribbedams ilgal kawetees aisbrauz, un tohs 21 wihrus kahdu 70 juhdses no winna dsimtenes aiswedd prett seemela pufsi,

tur missionari jaw fennak bija apmettuschees. Te nu tee missionari tohs wihrus laipnigi usnehme un gribbeja ar sawu fuggi tohs atkal us winnu pufsi pahrwest, bet wehjsch bij un bij teem prettim. Ta nu bij teem japaleel us weetas par wiffu seemu un tikkai nahkamâ waffara winnus warreja aiswest. Bet par seemas laiku tee missionari sawus weefus labbi bij pamahzijufchi kristiga tizziba. Par trim gaddeem neko ne dabbuja no winneem dsirdeht. Pehz ta laika tikkai dabbuja sinnas, tee laudis deenas-widdus mallâ effoht kristigu tizzibu peenehmufchi, tee fwehtijoht tam Kungam to fwehtdeenu un fanahkoht us Deewa kalposchanu. Kahds wehrgis, kas eepreekschâ pahri gaddus teem missionareem par kalpu bijis, tas par mahzitaju effoht eezelts un leelaka pufse to lauschu jaw warroht lassiht. Nu ne bij ko gaidiht; 29 kristiti Jaun-Selandeeschi un 2 missionari turp nogahje un atradde wairak ka 4000 no winnas tautas laudim, kas jaw bij labbi fataisiti us to Ewangeliumu, un pehz 10 gaddeem (1849 g.) tur jaw bij 3000 Deewgaldneeki bes teem. kas jaw pee-augufchi, wehl tikke fataisiti us kristibu. Tik dedsig gars teem laudim tur bij, ka weens wiffu dseefmu-grahmatu norakstija ar bisshahlehm, ko uhdeni bij famehrzis, jo tintes ne warreja dabbuht. Arri tai ostrâ Jaun-Selandeeschu fallâ, ar wahrdu Poïrama, wehlak kristiga tizziba warreja isplehstees. No Wahzsemmes 1845 g., diwus missionarus turp nosuhtija; bet jaw agral tur Metodistu missionari no Galantes bij apmettuschees. Wahzsemneeki ne gribbeja winnu darbâ maistees un tapehz nu paschi apmettahas masâ salinâ, ne zil tahki no Jaun-Selantes, ar wahrdu Gruapuki, kur winna darbs labbi weizahs. Tahlak no Jaun-Selantes irr weena falla ar wahrdu Schatam. Jaun-Selantes missionari to lauschu wallodu dabbuja eemahzitees, zittus no sw. raksteem pahrtulkoja un ar winnas tautas laudim turp nosuhtija. Tohs ar labbu prahtu tur peenehme un 1843 tas Kungs pats ihpafschus missionarus preeksch schahs fallas gahdaja. Jo no Berlines pilfata wezais mahzitajs Gofsnere 5 missionarus bij isfuhtijis us Jaun-Selanti; bet wehjsch tohs aisdsinne pee Schatam fallu un nu winni turpat apmettahas un ar Deewa fwehtibu tur sawu darbu strahda, ka dauds no teem paganeem jaw effoht kristiti.

Mehs no Jaun-Selandeescheem ne warram schkirtees beidsot ne peeminnejuschi to leezibu, fo Emlenderu biskaps par scheem laudim dohd. Winsch fakka tà: tas Kungs fawu kalpu darbu tè brihnischkigi irr swehtijis; wessela paganu tauta tà us reisi irr pee kristigas tizzibas peewesta. Deews tuhstoscheem un tuhstoscheem tè jaunas firdis un jaunu garru dewis. Mas pulzinsch tizzigu kauschu zaur Deewa garru par eerohtscheem tappuschu Kristus draudsei weenu jaunu tautu, jaunus dehlus un meitas peewest. Sirmgalwi un behrnini nu Deewu teiz là ar weenu mutti, il rihtòs un il wakkaròs to peeluhs; wissi melle rakstòs to zellu tahs dsihwibas atrast, wissi tur Deewa wahrduhs par fawu dahrgaku mantu; wissi, zitti wairak, zitti masak, parahd arri fawà dsihwoschanà ta fw. Garra auglus. — Par to lai nu muhsu firds preezajahs un muhsu muttes lai pahrluhd no Deewa teifschanas. Teescham to Kungu lai flawe wissi laudis, to Kungu lai flawe wissi pagani lihds semmes galleem! — Slave ir tu mihtais lassitajs to Kungu par winna leelem darbeem, un lai tawa firds un tawa rohka eewehro ihpafchi schinni laikà ta Kunga wahrduhs: juhsu lehniba lai irr — wisseem zilweeem, jo tas Kungs irr turu! Amen.

Nahkamà reisè zerrejiam jums iestahstih, fo tas Kungs irr darrjis pee teem paganeem Taita fallà.
Gr.

Wissionara preeki un behdas.

Kà teem pirmeem Kristus apustuleem gahje, kad tas Kungs tohs suhtija zaur wissu pasauli, tàpat wehl muhsu laikòs eet teem Deewa kalpeem, kas no Deewa garra dsikti aiseet us paganu semmehm. Tas Kungs fawus pirmus Apustulus wedde papreeksch us Kanaas kafsahm, bet tad arri us Getsemani; tàpat winsch wehl taggad darra ar saweem wehstneescheem. Pee winnu darba pahrmihjahs preeki un behdas; un ja tas Kungs teem no pirma galla leel baudiht fawu laipnibu, tad winsch pehz tam, teem arri leel redseht behdu-deenas. Bet gohds Deewam! mehs tizzam ar winneem, ka arri winnu dsihwes gahjumà, ifkatru reisi pehz Getsemanes, atkal spihdehs leeldeenas faule. Tahdas dohmas mums nahf prabhà, kad lassam to grahmatu fo jaunus missionars Kammerers, kas no Bahseles

missiones beedribas isjuhstih 1856tà gaddà, is Indijas tà raksta:

1. Udapes basnizas eeswehtischana Indijas femmè.

„19tà Aug. deenà palikke gads, ka atstahju fawu mihtu tehwu-semmi, kad us Indiju eedams, brahleeem un peederrigeem „Ar Deewu“ fazziju, tohs pehdigu reisi sweizinadams, kamehr atkal fanahksim tai Jerusalemè kas irr augschà. Un raugi! ta patte deena mannim arri scho gaddu, tahlu no tehwu-semmes, palikke par sweizinaschanas deenu. Arri schoreis birre affaras, tomehr ne jahpu bet preeku-affaras. Mehsh fawu masu basnizianu bijam ustahijuschu, widdu starp Indijeru leelem elku-nammeem un tahsijamees to eeswehtih tai paschà deenà. Bij jauks un flaidrs rihts; faule spihdeja gaischa un filta. Tad paschà rihta-agrumà, muhsu basnizas pulksteninsch skanneja pirmu reisi par kalneem un eeleijahm, itt là gribbedams pasluddinaht jaunu preeka-laihu. Baganu paklausijahs brihnidamees; jo tee tahdu skannu schai puffed nekad wehl ne bij dsirdejuschi; bailes un isbailes tohs pahrnehme, jo tee dohmaja ka nu winnu elka-deeweem buhs jabehg. Winni kleeche: wai mums! nu muhsu deewi no mums atstahfees, un usnahks pahr mums ne-isfakkama nelaimè. Paschi tee lepnee Brahmini, (Indijeru preesteri) ar istrubzinaschanu skattijahs us fawu elka-deewu Krischnu, kas bij ispuschkohts ar dimanteem un dahrgahm pehrlehm, bihdamees, ka aisbehs, kad pulksteni dabbuhs dsirdeht. Bet, fo darriht? Pulkstens meera ne palikke, jebchu arri pats Krischna no fawa gohda-krehsla buhtu zehlees un behdsis. Brahmini, gribbedami nogreest tahdu nelaimi no Udapes un winna elka-namma, kas wissà tai aprinki wissu swehtais bij fakkams, bij pawehlejuschi tahst leelu musiki un trohlsni, kad pulkstens skannehe, lai schis skannums ne nahktu winnu Deewa aufis. Baganu bailes, lai gan weltigas, tomehr tuffschas ne bij; jo teescham, Deewa bafss fauze winnu firdis: atmetteet fawus elka-deewus; tas peemekleschanas laiks irr nahzis. Un tahds laiks arri bij schi 19tà Aug. deenà; jo tas Kungs bij tahsijees ee-eet fawà nammà. Tur basniziana stahweja gattawa, un winnas pulkstens aizinaja tuwumneekus un tahsumneekus, raudsiht to jauku buhschanu ta Kunga. Un tas neskanneja par

welti; no rihta un wakkara puffes nahze leeli un masi pulki no Indijeru laudim. Tur nahze kahde skohlas-tehws ar saweem behrneem, tur missionars ar saweem mahzelkeem. Wifs tas kalns, kurrà Indijeri wezjòs laikòs sawus mirruschus bij satedsinajuschi, un kurrà taggad muhsu Kristus nams stahw, bij lauschu pilns; jo kahdi 70 kristiti Indijeri jaw bij atnahkuschi fesdeenas wakkara, un swehdeenas rihta wehl kahdi 100 peenahze klast. Zif mihligas bij tahs apfweizinaschanas pa labhu un pa kreisu puffi; tahs ne weenam ne warr tik faldas buht, kà Kristus wehstneescheem paganu semmès. Missionari Ammanns un Deggellers jau fesdeenas wakkara bij atnahkuschi. Pulksten Suds mehs eedseedajam sawu basnizu ar to pirmu dseefmu: „Deews swehtais gars, nahz pee mums klast.“ Tad brahliis Ammanns fazzija spreddiki par teem wahrdeem Matt. 18, 20: Kur diwi jeb trihs irr sapulzinati mannà wahrda, tur es esmu winnu widdù,“ un pehz tam, brahliis Greiners isdallija swehtu wakkara-ehdeenu. Tas Kungs pateescham bij muhsu widdù. Par to mehs warrejam preezatees un gawileht. Pehz pirmas basnizas noturreschanas mehs ar wisseem weeseem maltiti turrejam missiones mahjas pagalmà. Muhsu Indijereem rihschu-putra bij preefschà likta us plattanu lappahm. Pehz kahdas atpuhschanas swannija ohtru reisi, noturreht ohtrus Deewa wahrduš un missiones - swehtkus. Muhsu Indijeru skohlas-behrni dseedaja itt jauku dseefminu. Brahliis Greiners runnaja, kà ar missiones darbu pa Indiju eet, un pasklubbinaja beidscht, lai tee kas jau pee Kristus atsihschanas effoht nahkuschi, nu arri ar sawahm mihlestibas dahwanahm palihdscht, lai Deewa walstiba wairumà eetu.

Pehz tam, arri es pirmu reisi apfweizinaju sawu draudfiti, pee kurras tas Kungs man irr aizinajis. Ta bij ta apfweizinaschana, par kuru mannim, kà pirmaal peeminnejis, affaras birre, ne sahpu- bet preeku- un pateizibas - affaras. Sahpu- affaras mannim pehrn schai paschà deenà bij jaraud, kad bij jashkirrahs no wisseem ko manna dwehsele mihleja, bet tas Kungs mannu firdi irr eepreezinajis; winsch mannim arri scheitan irr dewis brahtus un mahfas; jo wiffi kas to Kungu Jesu mihle, balti woi melni, irr manni brahti un mahfas. Es runnaju par teem wahrdeem, ar ko pehrn ka pfa mahzitajs man eefwehtija un man zekà par sifli bij lihds dewis: „Efi ustizzigs lihds nahwei, tad es tewim dohschu to dshwibas krohni.“ Pehz mannim wehl runnaja trihs Indijeru skohlas paligi, ihfi bet labbi. Weens no winneem waizaja sawus brahtus: Woi nu ne buhs drihs laik nahzis, kur Indijeru kristiti laudis, paschi gahdabs par sawahm draudses buhschanahm, bes peepalhdsefchanas no Wahzsemmes? Tahds wahrds schai semmè wehl naw dsirdehts; mehs par to brihnijamees un preezajamees, jo tas parahda winna kristigu prahtu. Brahliis Deggellers beidse ar firfnigu pecluhgschanu, un ohtrà rihta wiffi muhsu weefi no firds preezigi aischahje iflatrs us sawu puffi, un mehs tizzam, kà tas Kungs teem sawu swehtibu lihds dewis. Tà schinni Indijeru tulknesi, tas Kungs sewim irr darrijs weenu awotu, kas muhs wiffus irr atspirdsinajis ar dshwibas uhdeni. Winnam lai irr gohds un flawa!“

Dsirdesim zittà lappà, kà tas Kungs schim sawam kaspam, pehz preekeem dohd dsert to behdu- bikkari.

F. S—g.

S i n n a .

No firds pateizu mihlai masai St. r. m. sch. draudfitei, kas preefsch Missionareem ar scheem wahrdeem pee mah atsubtijuse 9 rubkus: „ko samettuschi preefsch paganeem pa grassiti par latru dwehseli, gan drihs us reisi weenà paschà famefchanà. Tur naw ne weenas mahjas kas ne dewuschas naw palitfuschas un tahm swehta luste irr, kà ar sawu grassiti arri warrehs peepalihdscht, kà no paganeem tiftu peewestas dwehseles pee Jesus draudses. Tad lubds, kà labprabt gribbetu peenemt winnu dahwanas un nosubtiht tur, kur jo labbal geld. Gan juhs sinnafeet. Nu paganeem nosuddibs tas lammafchanas-wahrds, nu tee paliks mihki tahm kristigahm firdim zaur tahdu apdabwinafchanu, kur tad aischuhgschanas eet klast un ta faite tahs beedribas teel mannama un aug un ta Deewa swehtiba aug lihds. To lai Deews schkir schurp un turp. — Paldeews jums, kà juhs ar tahdu fanemfchanu publetees. Jubhu Awises palihdschaja cededstnaht upwuri un tahs stanas ar tahm eedabbutahm dahwanahm pee ta arr ko padarra.“

Mihlais R. P. . . . t. no 11 m. . . . . (W). Ne sinnu woi tahs 12 skohlas dseefminas un tahs 2 Wahzu rihta-dseefmas, kur ne kahds wahrds nedf dahwums appalschà ralfstihst, irr tahs pehz kurrachm juhs ralfsteet. Ta kà akfittaja wahrdu sinnafchu, es warrestu sablt tahs doht.

S. J.

B r i n w d r i k k e h t .

No juhrmaas-gubernemèntis augstas waldischanas puffes: Oberlebrer G. Blaeſe, Censur. Jelgawà, tal 15. April 1858. No. 70.